

**PORADNIK
BARDZOMŁODO-
-KULTURALNY**

2025

ARKADIUSZ KLEJ

**Sztuczna inteligencja w warsztacie animatora –
przegląd narzędzi**

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubelskie

CSK

CENTRUM
SPOTKANIA
KULTUR
W LUBLINIE

Wprowadzenie

Animator kultury to osoba, która musi osiągnąć bardzo dużo efektów, często w środowisku ograniczonych zasobów. Ułatwieniem w wielu zadaniach związanych z tworzeniem, komunikacją i ewaluacją może być sztuczna inteligencja (AI). Skutecznie używanie AI w pracy wymaga zrozumienia jej mocnych i słabych stron.

Obecnie pojęcie AI obejmuje coraz szerszy wachlarz rozwiązań i technologii. W tej publikacji pominięto szczegóły techniczne prezentowanych rozwiązań. To praktyczny przewodnik, który pomoże animatorom szybko ocenić, czy warto zapoznać się z danym narzędziem.

Prezentowane technologie pogrupowano ze względu na potencjalne zastosowania. W ostatnim rozdziale przedstawiamy zestawienie stron internetowych, z których można czerpać wiedzę na temat profesjonalnego wykorzystywania tych narzędzi. Należy jednak pamiętać, że rynek ten rozwija się bardzo dynamicznie i już za kilka miesięcy szczegółowe informacje, takie jak koszty czy możliwości poszczególnych usług mogą się wyraźnie zmienić. Publikację tę warto traktować jako szybki przegląd innowacyjnych narzędzi, które mogą pomóc w codziennej pracy instytucji kultury lub organizacji pozarządowej. Zachęcamy do tego aby wejść na stronę każdego narzędzia i zobaczyć jakie jego funkcje mogą się przydać w Państwa pracy.

W publikacji tej podajemy informacje o koszcie użycia opisywanych narzędzi. Większość z nich działa w modelu *freemium* – czyli posiada darmowe, ograniczone funkcje i pełniejszą płatną wersję. Zachęcamy do zapoznawania się z informacjami na stronach producentów. Często występują tam promocje lub różnego rodzaju zniżki na start.

Czym jest sztuczna inteligencja?

Stuart Russell i Peter Norvig zaproponowali poniższą definicję:

*Sztuczna inteligencja to dziedzina zajmująca się tworzeniem **racjonalnych agentów**, czyli systemów, które działają w sposób racjonalny. Oznacza to, że na podstawie dostępnej wiedzy podejmują działania, które maksymalizują oczekiwaną miarę skuteczności (osiągnięcie celu).*

Ta definicja pochodzi z jednego z najważniejszych współcześnie podręczników akademickich pt. „Sztuczna inteligencja: nowoczesne podejście” (*Artificial Intelligence: A Modern Approach*). Zamiast skupiać się na naśladowaniu ludzkiego *myślenia* (co jest trudne do zdefiniowania i zmierzenia), Russell i Norvig koncentrują się na *działaniu*. Z perspektywy animatora kultury można myśleć o maszynie, która potrzebuje coraz mniej informacji wejściowych, aby samodzielnie przeprowadzić określone działanie, domyślając się kontekstów oraz naszych oczekiwań.

Dzisiaj proces ten nie jest jeszcze w pełni samodzielny – największym deficytem sztucznej inteligencji jest właśnie inteligencja kontekstualna, czyli zdolność określenia, które z wielu możliwych działań jest w danych okolicznościach najtrafniejsze. Przykładowo: jeśli student pisze maila do wykładowcy musi zatytułować go inaczej niż gdyby pisał list do babci. Prompting, czyli sztuka pisania poleceń dla różnego rodzaju sztucznych inteligencji, polega właśnie na dodawaniu niezbędnego (często zbyt oczywistego, byśmy o nim myśleli) kontekstu.

Animator kultury jako innowator społeczeństwa

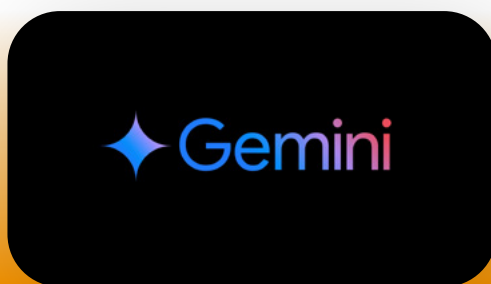
„Przyszłość już się wydarzyła, ale nie została jeszcze rozdystrybuowana” – pisał William Gibson, człowiek który stworzył pojęcie cyberpunku. Zadaniem kultury jest informowanie obywateli o aktualnym stanie świata społeczeństwa (czy technologii). Uzasadnionym jest krytyczne pytanie, czy sztuczna inteligencja w ostatecznym rozrachunku w ogóle pomaga? Z pewnością nie należy jej stosować ślepo. Technologia ta radzi sobie szczególnie dobrze z przetwarzaniem już istniejących informacji oraz automatyzacją i przyspieszeniem prostych zadań takich jak zmiana treści maila na gotowy plik arkusza kalkulacyjnego, np. w programie Excel. Serdecznie zachęcam do eksperymentowania z tymi narzędziami oraz cyklicznego, regularnego powracania do nich. Zwykle ich możliwości zmieniają się w ciągu kilku miesięcy.

Rozdział 1.

Generowanie treści tekstowych i interakcja (czaty i asystenci AI)

Współczesne narzędzia AI, oparte na **wielkich modelach językowych (LLM)**, rewolucjonizują sposób, w jaki tworzy się tekst, szuka informacji i generuje pomysły. Dla animatora kultury są one jak niewyczerpane źródło inspiracji i błyskawiczny asystent do burzy mózgów. Czaty potrafią generować teksty, przetwarzać informacje, dokonywać korekty tekstu lub zmienić informacje w pliki konkretnego typu. Mogą analizować bardzo duże pliki i wyszukiwać w nich konkretne informacje. Przykładowo: po napisaniu wniosku grantowego możemy wgrać go do narzędzia prosząc o to, aby wskazało czy w treści są jakieś niespójności. Możemy też poprosić o informację zwrotną co do zrozumiałości tego zostało stworzone – narzędzie nie zna kontekstu (tak samo jak ekspert oceniający wniosek) więc może udzielić cennych informacji zwrotnych dotyczących

Przełączanie się pomiędzy modelami to świadome wybieranie najlepszego narzędzia do konkretnego zadania – jednego możemy użyć do napisania kreatywnej fabuły gry terenowej (np. Claude), innego do szybkiego wyszukiwania informacji z podaniem źródeł (np. Perplexity), a jeszcze innego do analizy danych (np. Gemini/Advanced Data Analysis w ChatGPT). Umiejętność doboru odpowiedniego czatu do zadania to klucz do maksymalizacji ich potencjału. W większości narzędzi jest kilka modeli do wyboru.

Nazwa: Gemini (Google AI Studio) | www.aistudio.google.com

Długi opis: Gemini to model sztucznej inteligencji od Google, zaprojektowany jako narzędzie multimodalne, co oznacza, że potrafi płynnie rozumieć i przetwarzać informacje z różnych formatów – tekst, obrazy, kod komputerowy, a nawet wideo. Jego największą siłą jest głęboka integracja z ekosystemem Google, w tym z wyszukiwarką, co zapewnia mu dostęp do aktualnych informacji o świecie. W przeciwieństwie do niektórych modeli, które opierają się wyłącznie na danych treningowych z przeszłości, Gemini potrafi weryfikować fakty i wzbogacać odpowiedzi o najnowsze doniesienia.

Dla animatora kultury Gemini jest wszechstronnym partnerem do burzy mózgów i planowania. Można mu pokazać zdjęcie historycznego narzędzia rzemieślniczego i poprosić o wygenerowanie na jego podstawie scenariusza warsztatów dla dzieci wraz z listą potrzebnych materiałów. Świetnie sprawdzi się także jako asystent przy pisaniu wniosków grantowych, pomagając w redagowaniu tekstów, podsumowaniu długiej dokumentacji czy szukaniu statystyk dotyczących uczestnictwa w kulturze, które wzmocnią argumentację projektu. Można wgrać do niego pliki z regulaminami i opisać mu projekt a narzędzie zaproponuje treść do poszczególnych pytań we wniosku.

Przykładowe zastosowanie:

1. Generowanie scenariusza warsztatów na podstawie zdjęcia eksponatu muzealnego.
2. Tworzenie quizu wiedzy o lokalnej historii na podstawie podanych linków do stron internetowych.
3. Asystent w pisaniu wniosku grantowego

Cena: Obecnie w całości darmowe, ale generowanie grafik ma ograniczenia dotyczące ilości.

Nazwa: Claude | www.claude.ai

Długi opis: Claude, stworzony przez firmę Anthropic, wyróżnia się na tle konkurencji tzw. „dużym oknem kontekstowym”. Oznacza to, że potrafi przetworzyć i zapamiętać jednorazowo ogromną ilość tekstu – rzędu setek stron. Dzięki temu doskonale nadaje się do analizy obszernych dokumentów, raportów czy nawet całych książek. Model ten jest również ceniony za generowanie tekstów o bardzo naturalnym, „ludzkim” brzmieniu, świetnie radząc sobie z kreatywnym pisanem i zachowaniem spójnego stylu narracji. Dla animatora kultury jest to potężne narzędzie do pracy z dokumentacją i tworzenia treści. Można do niego wgrać 200-stronicowy regulamin konkursu grantowego i poprosić o zwięzłe podsumowanie kluczowych wymogów i terminów w punktach. To także wymarzony partner do tworzenia fabuł – na podstawie kilku haseł potrafi napisać rozbudowany, wielowątkowy scenariusz gry terenowej lub spektaklu, dbając o rozwój postaci i dramaturgię.

Przykładowe zastosowanie:

1. Wgranie regulaminu grantu i poproszenie AI o streszczenie najważniejszych punktów i terminów.
2. Tworzenie długiej, angażującej fabuły do gry fabularnej (LARP) na podstawie ogólnego zarysu.

Cena: Freemium. Posiada limity liczby wiadomości, które można wysłać w darmowej wersji w określonym oknie czasowym. Po ich wyczerpaniu trzeba poczekać na odnowienie limitu.

ChatGPT**Nazwa:** ChatGPT | www.chat.openai.com

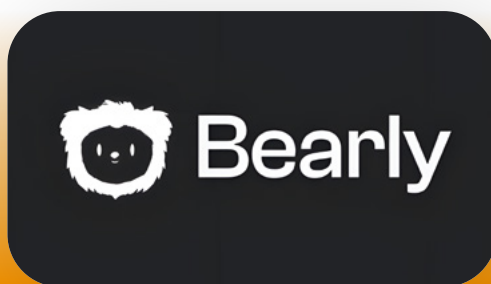
Długi opis: ChatGPT od OpenAI to narzędzie, które spopularyzowało technologię konwersacyjnej sztucznej inteligencji. Jego siła leży w ogromnej wszechstronności i gigantycznej bazie wiedzy, na której został wytrenowany. Poradzi sobie z szerokim spektrum zadań: od prostego tłumaczenia, przez pisanie maili, po tworzenie skomplikowanych analiz i koncepcji. Wersja płatna oferuje większą precyzję i dostęp do dodatkowych narzędzi.

Animator kultury znajdzie w ChatGPT asystenta do codziennych, powtarzalnych zadań, które pochłaniają cenny czas. W kilka sekund wygeneruje zestaw postów na media społecznościowe, napisze rymowane zaproszenie na warsztaty dla dzieci, stworzy listę 15 pomysłów na ćwiczenia integracyjne dla nowej grupy teatralnej czy przeredaguje oficjalne pismo do urzędu.

Przykładowe zastosowanie:

1. Generowanie 10 różnych pomysłów na „przełamanie lodów” podczas warsztatów dla nowej grupy.
2. Pisanie oficjalnych maili do sponsorów, partnerów lub urzędów w profesjonalnym tonie.

Cena: Freemium. Wersja płatna (Plus) ma limity użycia bardziej zaawansowanych narzędzi, jak generowanie obrazów w DALL-E 3 czy Advanced Data Analysis. Wersja darmowa również może podlegać ograniczeniom w okresach dużego obciążenia.

Nazwa: [Bearly.ai](https://www.bearly.ai) | www.bearly.ai

Długi opis: Bearly.ai to aplikacja na komputer, która działa jako pomost pomiędzy użytkownikiem a modelami AI (jak GPT-4 i Claude), kładąc szczególny nacisk na prywatność. Zamiast pracować w przeglądarce internetowej, Bearly integruje się z systemem operacyjnym, pozwalając na pracę z lokalnymi plikami bez konieczności wysyłania ich na zewnętrzne serwery. Działa w tle, gotowe do użycia za pomocą skrótu klawiszowego w dowolnym programie – edytorze tekstu, mailu czy programie graficznym.

To kluczowe rozwiązanie dla animatorów, którzy pracują z danymi wrażliwymi – listami uczestników z danymi kontaktowymi, wewnętrznymi dokumentami strategicznymi czy budżetami. Dzięki Bearly.ai można streścić notatki ze spotkania zapisane w lokalnym pliku Word lub poprosić o analizę danych z arkusza kalkulacyjnego, mając pewność, że informacje te nie opuszczają komputera. To sposób na bezpieczne i płynne włączenie AI do codziennego przepływu pracy z wrażliwymi danymi.

Przykładowe zastosowanie:

1. Streszczenie lokalnego dokumentu PDF (np. strategii rozwoju kultury) bez wysyłania jego treści do chmury.
2. Szybkie przeredagowanie tekstu na plakat bezpośrednio w programie graficznym.

Cena: Płatne (model subskrypcyjny, często z darmowym okresem próbnym)

Nazwa: [Perplexity.ai](https://perplexity.ai) | www.perplexity.ai

Długi opis: Perplexity.ai to hybryda zaawansowanej wyszukiwarki internetowej i czatu AI. Jego fundamentalną cechą, która odróżnia go od typowych chatbotów, jest cytowanie źródeł. Na zadane pytanie nie udziela po prostu odpowiedzi, ale konstruuje ją w oparciu o informacje znalezione w internecie, a następnie podaje listę aktywnych linków do artykułów, stron i dokumentów, z których korzystał. Dzięki temu użytkownik może w łatwy sposób zweryfikować każdą informację. Przygotowując warsztaty o lokalnej historii, tworząc materiały do wystawy naukowej czy pisząc scenariusz zajęć o ginących zawodach, potrzebujesz rzetelnych, sprawdzonych faktów, a nie „halucynacji” AI. Perplexity dostarcza odpowiedzi wraz z bibliografią, co czyni go idealnym asystentem do wyszukiwania informacji i weryfikowania faktów.

Przykładowe zastosowanie:

1. Szybkie wyszukiwanie informacji na temat historycznych technik rzemieślniczych do scenariusza warsztatów.
2. Zebranie informacji i źródeł na temat życia i twórczości lokalnego artysty.

Cena: Freemium. Wersja darmowa oferuje ograniczoną liczbę zapytań „Pro Search” (co ok. 4 godziny), które wykorzystują bardziej zaawansowane modele AI. Jest to odnawialny system limitów.

Podsumowanie:

Narzędzia z tego rozdziału, takie jak ChatGPT, Claude czy Gemini, to wszechstronni asystenci tekstowi, rewolucjonizujący sposób tworzenia treści i poszukiwania informacji. Dla animatora kultury stają się niewyczerpanym źródłem inspiracji, pomagając w błyskawicznym generowaniu scenariuszy zajęć, fabuł gier terenowych czy tekstów promocyjnych. Usprawniają również codzienną komunikację, automatyzując pisanie oficjalnych maili, wniosków grantowych i raportów.

Nie można zapominać o ryzykach związanych z ich wykorzystaniem. Narzędzia te potrafią halucynować (czyli zmyślać prawdopodobne, ale fałszywe informacje) do takiego stopnia że potrafią również zmyślać źródła. Często warto wejść w link podany w odpowiedzi aby zweryfikować czy narzędzie nie dokonało jakiegoś uproszczenia. Dodatkowo – większość z tych rozwiązań wymaga zalogowania i nie jest przeznaczona do przetwarzania danych wrażliwych, o czym należy koniecznie pamiętać. W ramach domyślnych ustawień większość tych systemów wykorzystuje wgrane przez nas dane do rozwoju swojej technologii więc nie powinno się tam wpisywać informacji które są poufne. Chatboty są zaprojektowane tak, aby być maksymalnie miłe. Bardzo rzadko poinformują nas o tym że pomysł jest nietrafiony.

Kluczową umiejętnością jest świadome przełączanie się pomiędzy różnymi modelami, aby wybrać najlepsze narzędzie do konkretnego zadania – od kreatywnego pisania po weryfikację faktów. Ostatecznie, czaty AI pełnią rolę cyfrowego partnera do burzy mózgów, który jest dostępny o każdej porze i gotowy do rozwinięcia każdej, nawet najśmielszej koncepcji.

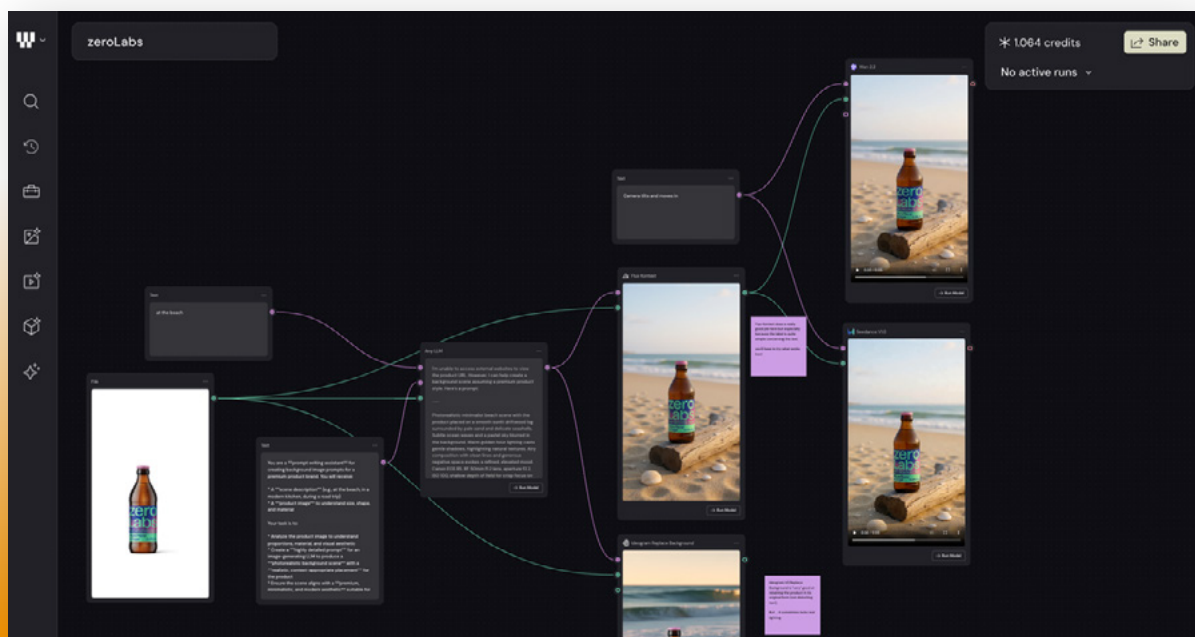
Rozdział 2.

Kreacja wizualna

(generowanie obrazów i wideo)

Komunikacja wizualna jest sercem animacji kultury. Narzędzia AI do generowania obrazów i wideo otwierają drzwi do tworzenia unikalnych, przyciągających wzrok materiałów promocyjnych. Dają możliwość tworzenia materiałów edukacyjnych i artystycznych bez potrzeby posiadania zaawansowanych umiejętności graficznych czy budżetu na profesjonalne działania. Od plakatów i grafik do mediów społecznościowych, po spersonalizowane wideo-zaproszenia – AI staje się cyfrowym pędzlem dla animatora. Ważnym jest, aby pamiętać że współpracę z AI można płynnie połączyć z już istniejącymi narzędziami.

Pamiętaj że sytuacja praw autorskich w przypadku poszczególnych narzędzi może się bardzo różnić. Warto zapoznać się z treściami licencji, która określają prawa autorskie oraz możliwość komercyjnego wykorzystania wygenerowanych grafik lub filmów.

Nazwa: Weavy | www.weavy.ai

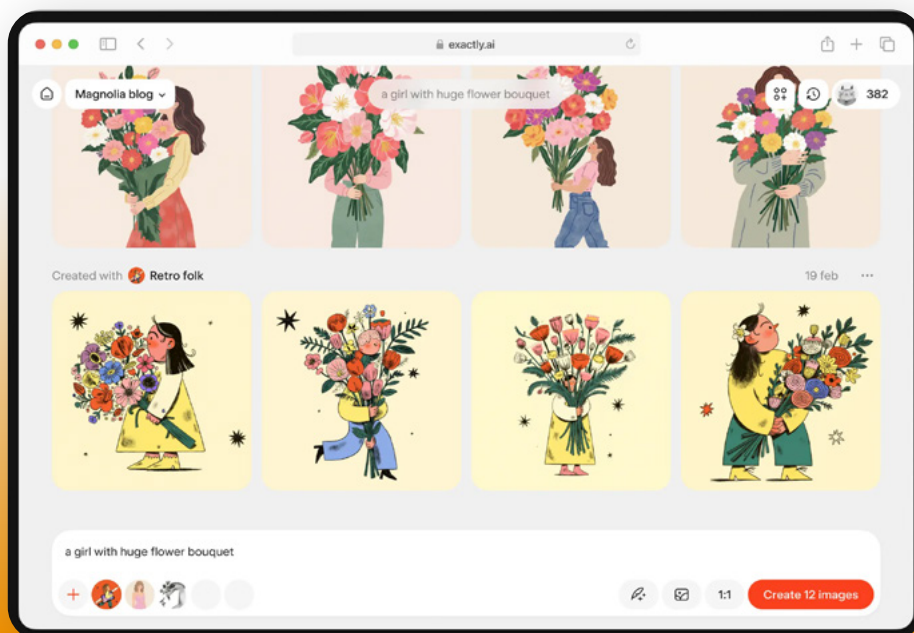
Długi opis: Weavy to platforma specjalizująca się w tworzeniu spójnego języka wizualnego dla projektów i marek. Jej działanie opiera się na koncepcji generowania całych zestawów zasobów graficznych (takich jak ikony, ilustracje, wzory) w jednym, zdefiniowanym przez użytkownika stylu. Zamiast tworzyć każdą grafikę osobno, użytkownik określa estetykę, a Weavy produkuje dziesiątki spójnych elementów, które można od razu wykorzystać w różnych materiałach.

Dla animatora organizującego większe wydarzenie, takie jak festiwal, dni otwarte czy cykl warsztatów, Weavy jest narzędziem do budowania profesjonalnej i rozpoznawalnej identyfikacji wizualnej. Pozwala w kilka chwil stworzyć kompletny zestaw piktogramów do mapy terenu, ilustracji do programu wydarzenia i grafik na stronę internetową, które będą do siebie idealnie pasować, tworząc wrażenie porządku i dbałości o detale.

Przykładowe zastosowanie:

1. Wygenerowanie zestawu 20 spójnych stylistycznie ikon do oznakowania różnych stref podczas festiwalu.
2. Stworzenie serii ilustracji do broszury programowej w unikalnym, zdefiniowanym przez animatora stylu.

Cena: Płatne (model subskrypcyjny)

Nazwa: [Exactly.ai](https://www.exactly.ai) | www.exactly.ai

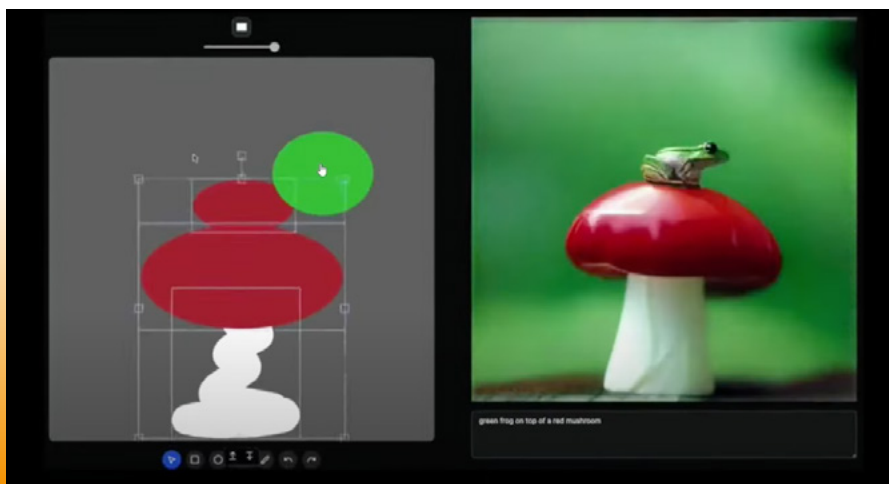
Długi opis: Exactly.ai to narzędzie skierowane do artystów i ilustratorów, które pozwala im „uczyć” sztuczną inteligencję ich własnego, niepowtarzalnego stylu. Zamiast generować obrazy w oparciu o ogólne modele, platforma umożliwia artyście wgranie swojego portfolio (np. 20-30 prac), na podstawie którego tworzony jest osobisty model AI. Od tego momentu artysta może generować nowe dzieła, które będą naśladować jego kreskę, paletę barw i estetykę.

To otwiera fascynujące możliwości współpracy między instytucją kultury a lokalnymi twórcami. Animator może nawiązać współpracę z grafikiem, który tworzy swój model w Exactly.ai. Dzięki temu animator, nie będąc grafikiem, może samodzielnie generować nowe materiały promocyjne (posty, ulotki), które będą w 100% zgodne z unikalnym stylem artysty. To sposób na skalowanie pracy twórczej przy jednoczesnym zachowaniu jej autentyczności.

Przykładowe zastosowanie:

1. Lokalny artysta-grafik tworzy własny model AI, aby szybko generować nowe grafiki promocyjne dla domu kultury w swoim stylu.
2. Tworzenie spójnych wizualnie portretów postaci do gry terenowej.

Cena: Płatne (model subskrypcyjny)

Nazwa: Krea.ai | www.krea.ai

Długi opis: Krea.ai to kreatywny plac zabaw, którego sercem jest generator obrazów działający w czasie rzeczywistym. W przeciwieństwie do tradycyjnych generatorów, gdzie wpisuje się polecenie i czeka na wynik, Krea na żywo transformuje to, co rysuje użytkownik. Proste kształty, bazgroły i schematy są natychmiast interpretowane przez AI i przekształcane w fotorealistyczne lub stylizowane obrazy, a efekt zmienia się z każdym ruchem kursora. To narzędzie skupione na procesie twórczym i interakcji.

Jego interaktywny charakter czyni go idealnym narzędziem do zastosowań „na żywo”. Animator może zorganizować podczas nocy muzeów lub festynu naukowego stanowisko z tabletem i dużym ekranem, gdzie uczestnicy (zwłaszcza dzieci) rysują proste formy, a Krea na bieżąco przekształca je w fantastyczne krajobrazy czy postacie. Staje się to formą angażującej instalacji artystycznej, która w przystępny sposób pokazuje działanie AI. Można to wykorzystać do promocji działania/dzieła którego dotyczy działanie. Warto połączyć to z mechanizmem udostępniania powstających tak materiałów – na przykład dodając je w swoich mediach społecznościowych.

Przykładowe zastosowanie:

1. Interaktywna instalacja podczas nocy muzeów, gdzie uczestnicy rysują proste kształty, a AI przekształca je w czasie rzeczywistym w dzieła sztuki.
2. Szybkie prototypowanie wyglądu scenografii do spektaklu w oparciu o materiały z inspiracjami.

Cena: Freemium

Nazwa: Clipdrop (Stable Diffusion) | www.clipdrop.co/stable-diffusion

Długi opis: Clipdrop to wszechstronny zestaw narzędzi graficznych oparty na otwartym modelu generowania obrazów Stable Diffusion. Działa jak cyfrowy warsztat, oferując szereg wyspecjalizowanych funkcji, które wykraczają poza proste tworzenie obrazów z tekstu. Użytkownicy mogą w nim m.in. automatycznie usuwać tło ze zdjęć, „odkropkować” obrazy (usuwać z nich niechciane obiekty), inteligentnie powiększać grafiki bez utraty jakości czy zmieniać oświetlenie na istniejących fotografiach.

Dla animatora, który nieustannie pracuje z materiałami wizualnymi, Clipdrop jest jak podręczny zestaw do szybkiej edycji. Pozwala w kilka sekund przygotować zdjęcia z warsztatów do publikacji, usuwając z tła bałagan lub przypadkowe osoby. Umożliwia też wzięcie starej, historycznej fotografii w niskiej rozdzielczości i przeskalowanie jej do formatu wystawowego, a także wygenerowanie realistycznego obrazu (np. rekonstrukcji zamku) na potrzeby materiałów edukacyjnych.

Przykładowe zastosowanie:

1. Usunięcie tła ze zdjęć dokumentujących warsztaty, aby stworzyć kolaż na stronę internetową.
2. Wygenerowanie realistycznego obrazu nieistniejącego, historycznego budynku na potrzeby wystawy.

Cena: Freemium

Nazwa: DALL-E | [www.chatgpt.com](https://www.openai.com/dall-e-2)

Długi opis: DALL-E to model AI do generowania obrazów na podstawie opisów tekstowych (text-to-image), stworzony przez firmę OpenAI. Jego działanie polega na „rozumieniu” języka naturalnego i przekształcaniu złożonych i abstrakcyjnych koncepcji w wysokiej jakości grafiki, fotografie czy ilustracje. Najnowsze wersje, takie jak DALL-E 3, charakteryzują się zdolnością do wiernego podążania za instrukcjami oraz, co było wcześniej dużym wyzwaniem, do poprawnego umieszczania tekstu wewnątrz generowanych obrazów. Dla animatora DALL-E jest jak osobisty ilustrator, który jest dostępny 24/7 i potrafi pracować w każdym możliwym stylu. To narzędzie, które pozwala na natychmiastową wizualizację pomysłów i tworzenie w pełni spersonalizowanych materiałów bez potrzeby posiadania umiejętności plastycznych. Umożliwia wygenerowanie idealnie dopasowanej ilustracji do opowiadania tworzonego na żywo z dziećmi, stworzenie serii spójnych wizualnie grafik do kampanii w mediach społecznościowych, czy zaprojektowanie koncepcyjnych szkiców scenografii do amatorskiego spektaklu.

Przykładowe zastosowanie:

1. Podczas warsztatów literackich dla młodzieży, grupa wymyśla fantastyczną postać. Animator wpisuje jej opis do DALL-E, a po kilku sekundach na ekranie pojawia się profesjonalny portret postaci, który staje się inspiracją do dalszej pracy.
2. Teatr potrzebuje serii plakatów do spektaklu w stylu retrofuturystycznym – DALL-E generuje kilka unikalnych propozycji, które następnie można wykorzystać w materiałach promocyjnych.

Cena: Płatne (dostępne głównie w ramach subskrypcji, np. ChatGPT Plus).

Nazwa: Midjourney | www.midjourney.com

Długi opis: Midjourney słynie z tworzenia estetycznych, szczegółowych i często malarskich kompozycji. Jego obsługa, odbywająca się głównie poprzez platformę komunikacyjną Discord, sprzyja budowaniu społeczności i dzieleniu się inspiracjami. Midjourney doskonale radzi sobie ze złożonymi, abstrakcyjnymi poleceniami, pozwalając na uzyskanie unikalnych, wysokiej jakości grafik, które trudno odróżnić od cyfrowych dzieł sztuki. Kiedy użytkownik potrzebuje stworzyć absolutnie wyjątkowy, przyciągający wzrok i zapadający w pamięć obraz – tzw. „key visual” – Midjourney jest dobrym wyborem. Nadaje się do projektowania plakatu promującego premierę, okładki katalogu wystawy czy zjawiskowej grafiki na festiwal tematyczny (np. fantastyki lub muzyki dawnej).

Przykładowe zastosowanie:

1. Stworzenie głównej, zjawiskowej grafiki na plakat promujący coroczny festiwal fantastyki.
2. Wygenerowanie serii obrazów ilustrujących lokalne legendy, które zostaną wydrukowane i wystawione w galerii.

Cena: Płatne. Jego system subskrypcyjny jest oparty na „godzinach GPU” (fast hours). Każde generowanie obrazu zużywa ułamek dostępnego czasu. Po wyczerpaniu „szybkich godzin” generowanie jest wolniejsze lub wymaga dokupienia dodatkowego czasu.

Nazwa: SORA

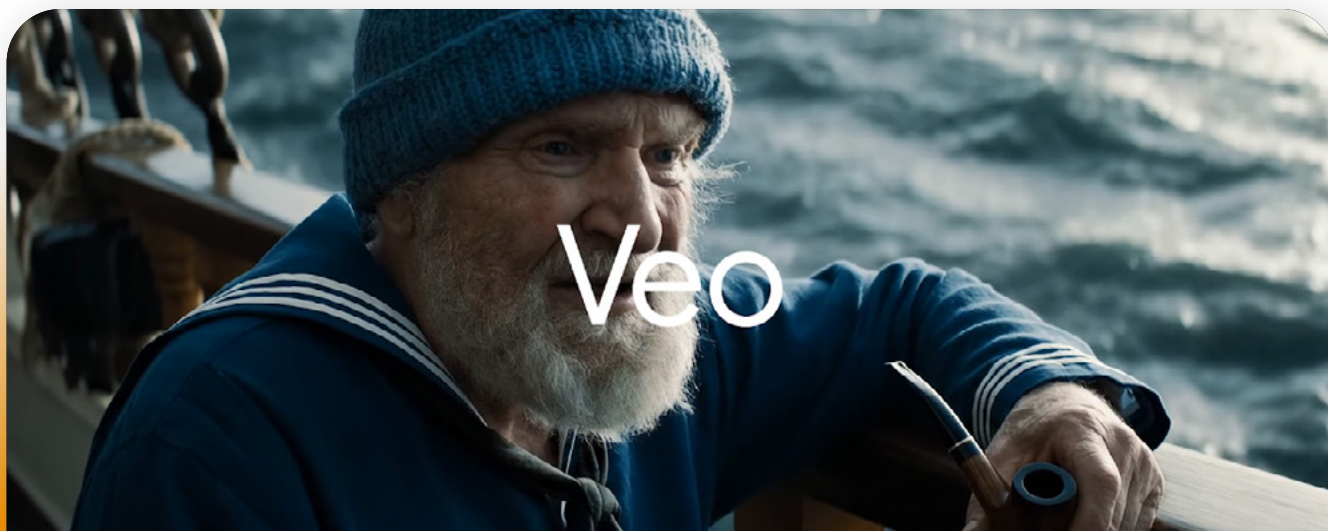
Długi opis: SORA to model generatywnej AI od OpenAI, który tworzy wideo. Potrafi tworzyć całe klipy wideo w wysokiej rozdzielczości na podstawie opisu tekstowego. Ma zdolności do generowania spójnych, trwających nawet do minuty scen, które zachowują ciągłość postaci i obiektów oraz symulują podstawowe prawa fizyki i dynamikę świata rzeczywistego. SORA potrafi interpretować nie tylko wygląd sceny, ale także jej nastrój, styl filmowy i ruch kamery.

Wprowadzenie SORA obniża koszty produkcji wideo. Zamiast organizować plan filmowy, zatrudniać ekipę i spędzać dni na montażu, animator może wygenerować profesjonalnie wyglądający zwiastun do nadchodzącego wydarzenia, wpisując po prostu jego opis. Może tworzyć krótkie filmy edukacyjne, wizualizacje do poezji czy fantastyczne, ruchome tła, które będą wyświetlane podczas koncertów i spektakli, podnosząc wartość artystyczną wydarzenia.

Przykładowe zastosowanie:

1. Dom kultury chce promować festiwal folklorystyczny. Animator używa SORA, wpisując prompt: „Dynamiczne ujęcia tańczącej pary w tradycyjnych strojach ludowych na tle zachodzącego słońca nad polską wsią, styl filmowy, ciepłe kolory”.
2. Tworzenie krótkiego filmu animowanego dla dzieci, gdzie fabuła i wygląd postaci są na bieżąco wymyślane przez uczestników warsztatów, a SORA natychmiastowo generuje kolejne sceny.

Cena: Płatne (wymaga subskrypcji premium, dostęp może być ograniczony).

Nazwa: Veo

Długi opis: Veo to model sztucznej inteligencji do generowania wideo, stworzony przez Google DeepMind. Tworzy wysokiej jakości filmy w rozdzielczości HD na podstawie różnorodnych danych wejściowych – tekstu, obrazów, a nawet innych filmów. Potrafi precyzyjnie interpretować polecenia zawierające profesjonalne terminy, takie jak „timelapse” (film poklatkowy), „aerial shot” (ujęcie z lotu ptaka) czy „drone shot” (ujęcie z drona), dając twórcom bezprecedensową kontrolę nad stylem i dynamiką generowanej sceny. Narzędzie to ułatwia proces tworzenia profesjonalnych materiałów wideo, eliminując potrzebę posiadania drogiego sprzętu (kamer, dronów), wynajmowania lokacji czy zatrudniania specjalistów. Otwiera to drzwi do realizacji ambitnych wizji artystycznych, które do tej pory były poza zasięgiem finansowym większości instytucji kultury. Pozwala na tworzenie epickich zwiastunów, wirtualnych rekonstrukcji historycznych czy poetyckich wizualizacji, które podniosą jakość i atrakcyjność każdego projektu kulturalnego.

Przykładowe zastosowanie:

1. Muzeum regionalne chce stworzyć wirtualną rekonstrukcję nieistniejącego zamku. Animator używa Veo, wpisując prompt: „długie, płynne ujęcie z drona okrążające zamek na wzgórzu o wschodzie słońca, styl fotorealistyczny, dramatyczna atmosfera”.
2. Teatr lalkowy przygotowuje serię krótkich filmów edukacyjnych o legendach lokalnych. Zamiast budować skomplikowane scenografie, animator generuje w Veo całe tła i sceny, np. „gęsty, zaczarowany las w nocy, przez który wędruje mała, świecąca postać, widziana z perspektywy podążającej za nią kamery”.

Cena: Freemium (dostępne darmowe kredyty, dalsze używanie jest płatne).

Nazwa: RunwayML | www.runwayml.com

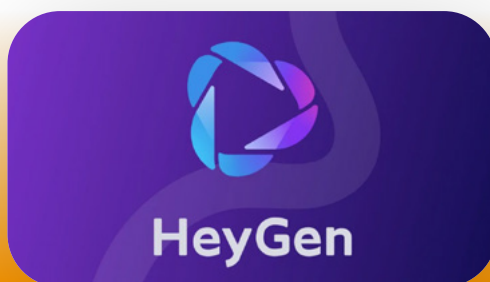
Długi opis: RunwayML to zaawansowany pakiet kreatywnych narzędzi AI skierowany do twórców wideo, artystów i projektantów. Narzędzie to cały warsztat do postprodukcji i eksperymentów. Jego flagowe funkcje to m.in. Gen-4 (generowanie klipów wideo z tekstu lub obrazu), usuwanie dowolnych obiektów z ruchomego obrazu (video inpainting), spowalnianie nagrań z inteligentnym dorabianiem klatek (super slow-motion) czy automatyczne usuwanie tła z wideo.

Dla animatora o zacięciu artystycznym i eksperymentalnym, RunwayML jest narzędziem do usprawnienia tradycyjnego wideo. Pozwala na tworzenie hipnotyzujących wizualizacji na koncerty lub spektakl, generowanych na podstawie słów piosenki lub wiersza. Umożliwia też „naprawianie” nagrań z wydarzeń – na przykład cyfrowe usunięcie mikrofonu, który przypadkowo wszedł w kadr podczas nagrywania wywiadu.

Przykładowe zastosowanie:

1. Wygenerowanie krótkiego, dynamicznego klipu wideo na podstawie tekstu, który posłuży jako tło wizualne podczas koncertu.
2. Usunięcie przypadkowych przechodniów z nagrania wideo dokumentującego spektakl plenerowy.

Cena: Freemium. Użytkownik otrzymuje pulę kredytów, które zużywa na generowanie sekund wideo, trenowanie modeli czy używanie zaawansowanych funkcji. Płatne plany odnawiają i zwiększają tę pulę.

Nazwa: HeyGen | www.heygen.com

Długi opis: HeyGen to platforma do generowania wideo z awatarami AI, która zdobyła popularność dzięki prostocie obsługi i skupieniu na praktycznych zastosowaniach marketingowych i komunikacyjnych. Chociaż oferuje tworzenie wideo z awatarami od zera, jej przełomową funkcją jest tłumaczenie wideo. Użytkownik może wgrać film, w którym mówi w jednym języku, a HeyGen automatycznie przetłumaczy ścieżkę dźwiękową, sklonuje głos mówcy i perfekcyjnie zsynchronizuje ruch jego ust z nowym językiem.

Ta funkcja ma ogromny potencjał dla animatorów pracujących w środowiskach wielokulturowych. Animator może nagrać osobiste zaproszenie na spotkanie integracyjne po polsku, a następnie jednym kliknięciem stworzyć wersję po ukraińsku, angielsku czy niemiecku, w której to on sam „mówi” płynnie w tych językach. To potężne narzędzie do budowania inkluzywności i przełamywania barier językowych w lokalnej społeczności.

Przykładowe zastosowanie:

1. Nagranie przez animatora wideo po polsku, a następnie użycie AI do automatycznego przetłumaczenia i synchronizacji ruchu ust w wersji angielskiej.
2. Tworzenie cotygodniowych, krótkich zapowiedzi wideo nadchodzących wydarzeń.

Cena: Freemium. System jest oparty na kredytach, które przeliczane są na minuty generowanego wideo. Darmowy plan oferuje niewielką liczbę kredytów, a płatne subskrypcje dostarczają ich więcej każdego miesiąca.

Podsumowanie:

Narzędzia AI otwierają przed animatorami świat kreacji wizualnej bez potrzeby posiadania zaawansowanych umiejętności graficznych. Generatory obrazów, takie jak Midjourney, pozwalają w kilka sekund stworzyć unikalne plakaty, grafiki do mediów społecznościowych i ilustracje do materiałów edukacyjnych. Z kolei platformy wideo umożliwiają produkcję profesjonalnych zaproszeń z wirtualnymi awatarami, dynamicznych klipów promocyjnych, a nawet artystycznych wizualizacji. Dzięki nim możliwe jest budowanie spójnej i atrakcyjnej identyfikacji wizualnej wydarzeń przy minimalnym budżecie i nakładzie pracy. To jednak wymaga kompetencji cyfrowych. Warto przyjąć świadomą strategię – nauka tych narzędzi to nie tylko czas, ale przede wszystkim koszty związane z mocą obliczeniową. Może to być cenny element rozwoju zawodowego nauczyciela, obowiązek powierzony w ramach konkretnego stanowiska lub forma wspólnego rozwoju pracowników. Kluczowym jest aby przedstawić instytucji potencjalne korzyści oraz koszty. Warto pokazać że celem nie jest zastąpienie czy “pozbycie się” zbędnych operatorów, ale umożliwienie całemu zespołowi efektywniejszego wykorzystania zasobów.

Opisane narzędzia stają się nie tylko wsparciem marketingowym, ale również nowym medium do artystycznej ekspresji i angażowania odbiorców w interaktywne działania wizualne. Pozwalają na łatwą organizację konkursów lub personalizację nagród dla uczestników.

Rozdział 3.

Praca z dźwiękiem i multimediami (narzędzia audio)

Dobra jakość dźwięku potrafi całkowicie zmienić odbiór projektu – niezależnie, czy jest to podcast promujący działania domu kultury, film z wydarzenia, czy materiał dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Narzędzia AI ułatwiają dostęp do profesjonalnej obróbki audio, pozwalając na czyszczenie nagrań z szumów, a nawet generowanie realistycznych głosów lektorskich w kilkadziesiąt sekund.

Jeśli nie chcesz korzystać z własnego głosu, wybierz te dostępne w narzędziach. Pamiętaj, że aby generować głos innej osoby, przykładowo współpracownika, musisz mieć zgodę.

Nazwa: Adobe Podcast Enhance | www.podcast.adobe.com/enhance

Długi opis: Adobe Podcast Enhance to narzędzie online, którego celem jest poprawa jakości nagrań głosowych. Działa w oparciu o zaawansowane algorytmy AI, które analizują ścieżkę dźwiękową, identyfikują ludzki głos, a następnie usuwają wszelkie zakłócenia – szumy tła, echo, pogłos czy dźwięk wiatru. Proces jest w pełni zautomatyzowany; użytkownik wgrywa plik audio, a po chwili otrzymuje jego „studyjną” wersję, jakby była nagrana w profesjonalnych warunkach.

Pozwala uratować nagranie wywiadu z lokalnym artystą, który został przeprowadzony w głośnej kawiarni. Umożliwia oczyszczenie ścieżki dźwiękowej z amatorskiego filmu dokumentującego spektakl plenerowy, gdzie przeszkadzał szum ulicy. To darmowy sposób na zapewnienie profesjonalnej jakości dźwięku we wszystkich materiałach audio i wideo, bez potrzeby inwestowania w drogi sprzęt.

Przykładowe zastosowanie:

1. Oczyszczenie nagrania wywiadu z lokalnym artystą, przeprowadzonego w kawiarni, aby opublikować go jako podcast.
2. Poprawa jakości dźwięku w amatorskim nagraniu wideo ze spektaklu teatralnego.

Cena: Darmowe (z pewnymi limitami).

II ElevenLabs

Nazwa: ElevenLabs | www.elevenlabs.io

Długi opis: ElevenLabs to platforma do syntezy mowy (Text-to-Speech), która zastąpiła z generowania niezwykle naturalnych, emocjonalnych i realistycznie brzmiących głosów lektorskich. W odróżnieniu od monotonnych, robotycznych syntezyatorów z przeszłości, modele ElevenLabs potrafią oddawać intonację, tempo i subtelne emocje, co sprawia, że generowany głos jest trudny do odróżnienia od ludzkiego. Platforma oferuje również funkcję klonowania głosu, pozwalającą na stworzenie cyfrowej kopii własnego głosu. Narzędzie pozwala stworzyć profesjonalną audiodeskrypcję dla osób niewidomych, która będzie towarzyszyć wystawie, używając ciepłego i przyjemnego głosu lektora AI. Może również nagrać ścieżkę lektorską do filmu promocyjnego lub materiału edukacyjnego bez konieczności wynajmowania drogiego studia i aktora głosowego. To także narzędzie do tworzenia audiobooków z lokalnymi legendami czy słuchowisk dla dzieci.

Przykładowe zastosowanie:

1. Stworzenie audiodeskrypcji do wystawy dla osób niewidomych, z wykorzystaniem przyjemnego głosu lektora AI.
2. Nagranie kwestii lektora do filmu promocyjnego bez konieczności wynajmowania studia i aktora głosowego.

Cena: Freemium. System opiera się na limicie „znaków” do przetworzenia. Darmowy plan daje określoną liczbę znaków miesięcznie, a plany płatne zwiększają ten limit.

Podsumowanie:

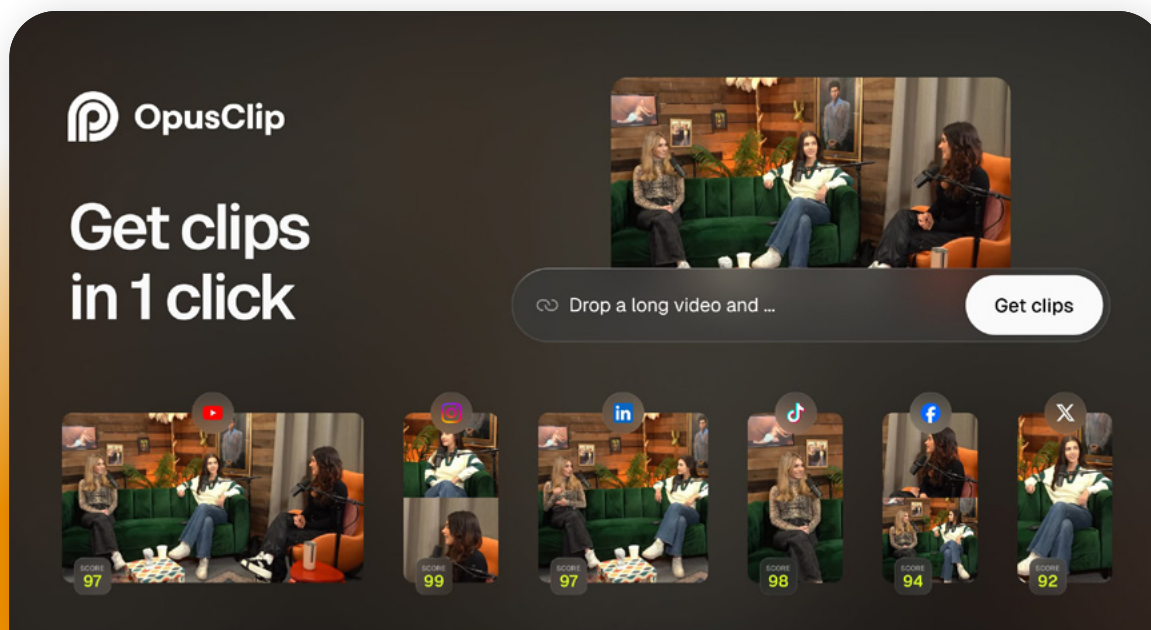
Jakość dźwięku ma kluczowe znaczenie dla odbioru projektów multimedialnych, a narzędzia AI z tego rozdziału demokratyzują dostęp do profesjonalnej obróbki audio. Narzędzia takie jak Adobe Podcast Enhance pozwalają jednym kliknięciem usunąć szumy i echo z amatorskich nagrań, nadając im studyjną jakość. Z kolei generatory mowy, na czele z ElevenLabs, umożliwiają tworzenie realistycznych głosów lektorskich w wielu językach (w tym polskim), co eliminuje potrzebę wynajmowania profesjonalnych lektorów. Dla animatora oznacza to możliwość łatwego tworzenia podcastów, ścieżek dźwiękowych do filmów, a przede wszystkim materiałów dostępnych, takich jak audiodeskrypcja.

Dzięki tym rozwiązaniom bariera technologiczna i finansowa w produkcji wysokiej jakości treści audio zostaje niemal całkowicie zniwelowana. W wykorzystaniu tych narzędzi kluczowe jest planowanie pracy. Można przygotować materiały promocyjne w jednym języku, następnie pozwolić awatorom AI na przygotowanie informacji w pozostałych językach. Znajomość tych narzędzi powinna określić którą pracę trzeba wykonać ręcznie, a którą można powierzyć AI i jego możliwości generowania.

Rozdział 4.

Automatyzacja pracy i zarządzanie wiedzą

Czas animatora jest bezcenny. Zamiast poświęcać go na powtarzalne, administracyjne zadania, można zaprząć do pracy AI. Narzędzia z tej kategorii pomagają w tworzeniu instrukcji, automatycznym montowaniu filmów, organizowaniu notatek czy analizie długich dokumentów. To cyfrowi agenci, którzy wykonują żmudną pracę, pozwalając człowiekowi skupić się na kreatywności i kontakcie z ludźmi.

Nazwa: Opus Pro | www.opus.pro

Długi opis: Opus Pro to narzędzie do inteligentnego recyklingu treści wideo, zaprojektowane z myślą o mediach społecznościowych. Jego algorytm AI analizuje długi materiał wideo – taki jak nagranie wykładu, panelu dyskusyjnego czy wywiadu – a następnie automatycznie identyfikuje w nim najciekawsze, najbardziej angażujące fragmenty. Na ich podstawie samodzielnie montuje kilka lub kilkanaście krótkich, pionowych klipów (tzw. rolek), dodając do nich dynamiczne napisy i kadrując obraz tak, by skupiał się na mówcy.

Dla animatora, który chce skutecznie promować swoje działania w mediach społecznościowych, ale nie ma czasu na montaż wideo, Opus Pro jest rewolucją. Zamiast spędzać godziny na ręcznym cięciu godzinnego nagrania z konferencji, może wgrać je do narzędzia i w kilka minut otrzymać gotowe do publikacji, chwytliwe klipy na Instagram, TikTok czy YouTube Shorts. To potężny automatyzator marketingu treści.

Przykładowe zastosowanie:

1. Przekształcenie godzinnego nagrania z panelu dyskusyjnego w 10 wiralowych rolek na Instagram i TikTok.
2. Stworzenie krótkich zajawiek z nagrania warsztatów, aby promować ich kolejną edycję.

Cena: Freemium. Plany cenowe są bezpośrednio powiązane z liczbą „minut wideo”, które można przetworzyć w danym okresie rozliczeniowym.

Nazwa: Scribe | www.scribehow.com

Długi opis: Scribe automatyzuje proces tworzenia instrukcji i poradników. Działa jako rozszerzenie do przeglądarki lub aplikacja na komputer, która w tle nagrywa działania użytkownika. Wystarczy włączyć nagrywanie i wykonać dany proces (np. rezerwację sali w systemie online), a Scribe automatycznie zrobi zrzuty ekranu dla każdego kliknięcia, opíše wykonaną czynność i złoży to w spójny, wizualny przewodnik „krok po kroku”.

Jest to absolutny „must-have” dla każdego animatora, który wdraża nowych wolontariuszy, pracowników lub musi tłumaczyć uczestnikom obsługę jakiegoś programu. Zamiast wielokrotnie pokazywać to samo, może raz nagrać proces za pomocą Scribe i udostępnić wszystkim link do czytelnej, zawsze dostępnej instrukcji. To ogromna oszczędność czasu i sposób na standaryzację wiedzy w organizacji.

Przykładowe zastosowanie:

1. Stworzenie wizualnej instrukcji dla wolontariuszy, jak obsługiwać system rezerwacji biletów online.
2. Przygotowanie poradnika dla uczestników warsztatów, jak zainstalować i skonfigurować potrzebne oprogramowanie.

Cena: Freemium

Notion AI

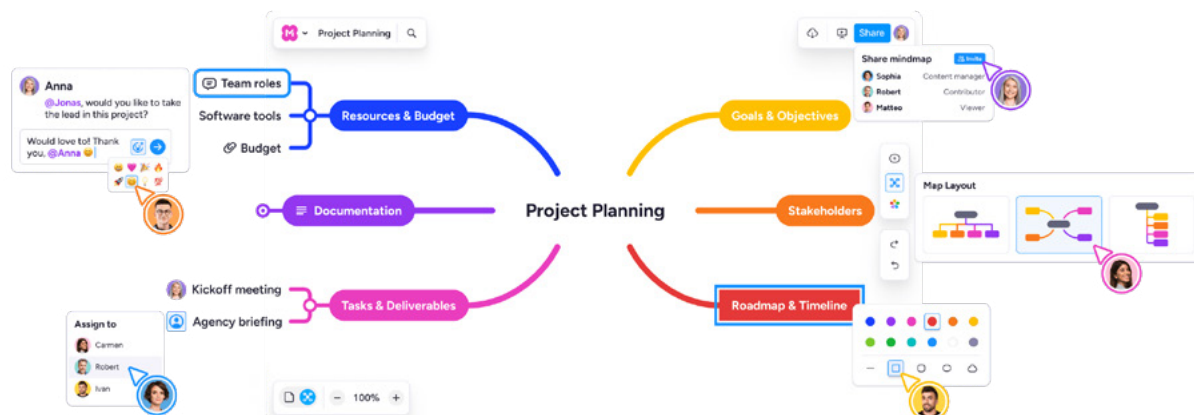
Nazwa: Notion AI | www.notion.so/product/ai

Długi opis: Notion to platforma do organizacji pracy, łącząca w sobie notatnik, bazę danych, kalendarz i menedżer projektów. Notion AI to zintegrowany z tym systemem asystent, który dodaje do niego warstwę inteligencji. Potrafi on działać na wszystkich treściach zgromadzonych w Notion – może streszczać długie notatki ze spotkań, automatycznie wypełniać tabele na podstawie danych, generować pomysły bezpośrednio na stronie projektu czy pisać wersje robocze maili i raportów. Narzędzie pozwala stworzyć bazę danych wszystkich zrealizowanych projektów, a Notion AI pomoże mu napisać krótkie podsumowanie każdego z nich do rocznego raportu. Może też przekształcić chaotyczne notatki z burzy mózgów w uporządkowaną tabelę z zadaniami, przypisanymi osobami i terminami.

Przykładowe zastosowanie:

1. Stworzenie w Notion bazy wiedzy o wszystkich realizowanych projektach; AI pomaga w tagowaniu i podsumowywaniu każdego z nich.
2. Automatyczne wygenerowanie listy zadań „do zrobienia” na podstawie notatek ze spotkania zespołu.

Cena: Freemium. W ramach darmowego planu Notion lub planu bez dodatku AI, liczba zapytań do asystenta AI jest ograniczona. Po wyczerpaniu limitu system prosi o wykupienie subskrypcji.

Nazwa: MindMeister | www.mindmeister.com/pl

Długi opis: MindMeister to narzędzie do tworzenia map myśli, które ułatwia wizualizację pomysłów, planowanie projektów i prowadzenie burzy mózgów. Jego wersje premium są wzbogacone o funkcje AI, które wspomagają proces twórczy. Asystent AI potrafi na podstawie centralnego hasła automatycznie generować powiązane tematycznie gałęzie, rozwijać istniejące pomysły o dodatkowe podpunkty czy sugerować nowe kierunki myślenia, przełamując blokadę twórczą.

Dla animatora w fazie koncepcyjnej nowego projektu, MindMeister z AI jest jak partner do kreatywnej dyskusji. Wystarczy, że wpisze główny temat, np. „Festiwal Zero Waste”, a AI może zaproponować całe kategorie działań, takie jak „Warsztaty z recyklingu”, „Wymiana ubrań”, „Pokazy gotowania bez resztek” czy „Wykłady o ekologii”. To doskonałe narzędzie do szybkiego mapowania i strukturyzowania nawet najbardziej złożonych pomysłów.

Przykładowe zastosowanie:

1. Burza mózgów na temat programu półkolonii letnich – animator wpisuje główny temat, a AI sugeruje kolejne gałęzie i pomysły.
2. Wizualne rozplanowanie struktury i przepływu narracji w grze miejskiej.

Cena: Freemium

Nazwa: Pinpoint (Journalist Studio) | www.journaliststudio.google.com/pinpoint

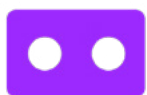
Długi opis: Pinpoint to bezpłatne narzędzie stworzone przez Google z myślą o dziennikarzach, ale niezwykle przydatne dla każdego, kto pracuje z dużymi zbiorami dokumentów. Pozwala ono wgrać setki plików różnego typu (PDF, obrazy, pliki audio, e-maile), a następnie wykorzystuje AI do ich analizy i indeksacji. Pinpoint automatycznie tworzy transkrypcje z nagrań, rozpoznaje tekst na zdjęciach i identyfikuje w całej bazie kluczowe osoby, organizacje i miejsca, pozwalając na błyskawiczne przeszukiwanie ogromnych archiwów.

Animator kultury może wykorzystać Pinpoint do pracy z archiwami historycznymi. Może wgrać setki zeskanowanych starych gazet, listów i dokumentów, a następnie w kilka sekund znaleźć wszystkie wzmianki o konkretnej postaci, budynku czy wydarzeniu. To także potężne narzędzie do analizy badań – po wgraniu transkrypcji z wywiadów z mieszkańcami, Pinpoint pomoże zidentyfikować najczęściej powtarzające się tematy i potrzeby.

Przykładowe zastosowanie:

1. Wgranie 100-stronicowego historycznego dokumentu i szybkie odnalezienie wszystkich wzmianek o konkretnej postaci lub miejscu.
2. Analiza transkrypcji z wywiadów z mieszkańcami w celu znalezienia powtarzających się motywów.

Cena: Darmowe

Good Tape**Nazwa:** GoodTape | www.goodtape.io

Długi opis: GoodTape to platforma do automatycznej transkrypcji, czyli zamiany mowy z plików audio i wideo na tekst. Narzędzie stawia na prostotę obsługi i jakość – użytkownik po prostu wgrywa plik, a po kilku minutach otrzymuje e-mail z gotową transkrypcją w formacie tekstowym oraz w formacie z znacznikami czasowymi, co ułatwia późniejszą edycję i tworzenie napisów. Algorytmy AI bardzo dobrze radzą sobie z językiem polskim i potrafią rozróżniać poszczególnych mówców.

Dla animatora jest to ogromne ułatwienie w dokumentacji i analizie działań. Zamiast ręcznie przepisywać godzinne nagranie ze spotkania z radą osiedla, może zlecić to zadanie GoodTape i skupić się na analizie treści. To także najszybszy sposób na stworzenie napisów do filmu dokumentującego wydarzenie, co czyni materiał dostępnym dla osób niesłyszących i bardziej angażującym w mediach społecznościowych.

Przykładowe zastosowanie:

1. Stworzenie tekstowej transkrypcji nagrania ze spotkania z lokalną społecznością, aby łatwiej przeanalizować ich potrzeby.
2. Wygenerowanie napisów do filmu dokumentującego wydarzenie.

Cena: Freemium. Wersja darmowa jest ograniczona liczbą minut audio/wideo, które można poddać transkrypcji w ciągu miesiąca.

Nazwa: [Humata.ai](https://humata.ai) | www.humata.ai

Długi opis: Humata.ai działa jak „ChatGPT dla twoich plików”. Jest to platforma, która pozwala wgrać jeden lub więcej dokumentów (np. w formacie PDF), a następnie prowadzić z nimi „rozmowę”. Sztuczna inteligencja analizuje treść plików i potrafi odpowiadać na pytania zadawane w języku naturalnym, bazując wyłącznie na informacjach zawartych w tych dokumentach. Potrafi też tworzyć streszczenia i syntezy na podstawie wielu źródeł jednocześnie.

Narzędzie pozwala wgrać pliki do Humata i zadać pytanie: „Jakie były główne rekomendacje dotyczące pracy z seniorami?”. Otrzyma natychmiastową, precyzyjną odpowiedź wraz z numerami stron, na których można znaleźć dany fragment. To idealny asystent do szybkiego przyswajania wiedzy ze skomplikowanych dokumentów.

Przykładowe zastosowanie:

1. Wgranie długiego raportu ewaluacyjnego i zadanie pytania: „Jakie były główne wnioski dotyczące zaangażowania młodzieży?”.
2. Szybkie sprawdzenie zapisów w skomplikowanej umowie z partnerem przez zadawanie pytań w prostym języku.

Cena: Freemium. Darmowy plan ogranicza użytkownika liczbą stron, które może przesłać i przeanalizować, co jest formą limitu użycia.

Podsumowanie:

Najcenniejszym zasobem jest czas, a narzędzia przedstawione w tym rozdziale zostały zaprojektowane, by go odzyskiwać poprzez inteligentną automatyzację. Platformy takie jak Opus Pro automatycznie montują angażujące rolki z długich nagrań, podczas gdy Scribe w kilka sekund tworzy wizualne instrukcje krok po kroku. Inteligentni asystenci wbudowani w Notion AI porządkują notatki i zadania, a Humata pozwala prowadzić „rozmowę” z obszernymi dokumentami, by błyskawicznie wyciągać z nich kluczowe informacje. Celem tych narzędzi jest przejęcie powtarzalnych, administracyjnych i analitycznych zadań, które dotychczas były czasochłonne. Dzięki nim animator może wreszcie skupić się na tym, co najważniejsze: kreatywności, budowaniu relacji i bezpośredniej pracy z ludźmi.

Rozdział 5.

Badanie potrzeb, planowanie i ewaluacja

Skuteczna animacja kultury opiera się na głębokim zrozumieniu potrzeb społeczności i aktualnych trendów. Zamiast działać po omacku, animator może wykorzystać narzędzia AI do analizy tego, co interesuje ludzi, o czym rozmawiają i czego szukają. To potężne wsparcie w planowaniu oferty programowej, która trafia w dziesiątkę, oraz w ewaluacji podjętych działań.

Nazwa: Google Trends | www.trends.google.com

Długi opis: Google Trends to darmowe narzędzie analityczne od Google, które pozwala badać popularność określonych haseł i tematów wpisywanych w wyszukiwarce na przestrzeni czasu. Umożliwia porównywanie popularności kilku fraz, analizowanie trendów w konkretnych regionach geograficznych (kraju, województwie, a nawet mieście) oraz odkrywanie sezonowych wahań zainteresowania danym zagadnieniem.

Dla animatora jest to barometr nastrojów i zainteresowań społecznych. Planując ofertę na nowy sezon, może sprawdzić, czy zainteresowanie „warsztatami z sitodruku” rośnie, czy maleje w jego regionie. Może porównać, czy ludzie częściej szukają „zajęć jogi” czy „zajęć tanecznych”. To twarde dane, które pomagają podejmować decyzje programowe w oparciu o rzeczywiste potrzeby, a nie tylko intuicję.

Przykładowe zastosowanie:

1. Sprawdzenie, czy zainteresowanie „warsztatami ceramicznymi” rośnie w regionie, co może uzasadniać otwarcie nowej pracowni.
2. Porównanie popularności różnych form spędzania wolnego czasu przed zaplanowaniem oferty na ferie zimowe.

Cena: Darmowe

Nazwa: AnswerThePublic | www.answerthepublic.com

Długi opis: AnswerThePublic to narzędzie do zrozumienia intencji użytkowników wyszukiwarek. Na podstawie podanego słowa kluczowego (np. „teatr dla dzieci”) generuje ono setki pytań i fraz, które ludzie faktycznie wpisują w Google. Wyniki są wizualizowane w postaci przejrzystych map myśli, pogrupowanych według typów zapytań: „kto”, „co”, „gdzie”, „dlaczego”, „jak”, a także z użyciem przyimków i porównań.

Dla animatora jest to bezcenny wgląd w głowy potencjalnych odbiorców. Analizując wyniki dla hasła „dom kultury”, może odkryć, że rodzice nie szukają ogólnych „zajęć”, ale pytają o „kreatywne zajęcia bez ekranów” lub „jakie zajęcia rozwijają umiejętności społeczne”. Wiedza ta pozwala nie tylko lepiej projektować ofertę, ale także skuteczniej ją komunikować, używając w opisach i promocji języka, którym posługuje się grupa docelowa.

Przykładowe zastosowanie:

1. Wpisanie „dom kultury” i odkrycie, że ludzie często pytają „jakie zajęcia dla seniorów oferuje dom kultury”, co wskazuje na potrzebę lepszej promocji tej oferty.
2. Zrozumienie, jakie konkretne pytania mają rodzice na temat „kreatywnych zajęć dla dzieci”

Cena: Freemium

Rozdział 6.

Rozwój kompetencji i zasoby

Świat AI zmienia się w błyskawicznym tempie. Kluczowe jest nie tylko poznanie konkretnych narzędzi, ale także wiedza, gdzie szukać nowych, jak poprawnie formułować polecenia (prompty) i jak być świadomym potencjalnych zagrożeń. Poniższe zasoby to kompas i mapa, które pomogą każdemu animatorowi nawigować po fascynującym, ale i złożonym świecie sztucznej inteligencji.

Pamiętaj że wiele projektów AI jest obecnie na bardzo wczesnym etapie. Bądź ostrożny przekazując im swoje dane lub dokonując płatności. Uważaj na oszustów którzy podszywają się pod projekty inwestycyjne i próbują nakłonić cię do przekazania środków pieniężnych obiecując bardzo duże zyski.

Nazwa: TheresAnAIForThat | www.theresanaiforthat.com

Długi opis: TheresAnAIForThat to wszechstronna encyklopedia i wyszukiwarka narzędzi AI. Jej baza danych zawiera tysiące aplikacji, platform i programów, skategoryzowanych według ich przeznaczenia – od generowania wideo, przez analizę tekstu, po tworzenie muzyki.

Dla animatora kultury, którego potrzeby są zróżnicowane i często bardzo specyficzne, jest to zasób o fundamentalnym znaczeniu. Zamiast ograniczać się do kilku znanych platform, może on w każdej chwili znaleźć niszowe, idealnie dopasowane rozwiązanie do konkretnego projektu – czy to AI do rekonstrukcji historycznych twarzy, czy generator map do gry terenowej. Co ważne większość z tych narzędzi nie obsługuje w pełni języka polskiego, więc należy na nie patrzeć z dużym dystansem.

Przykładowe zastosowanie:

1. Animator potrzebuje narzędzia do generowania muzyki – wpisuje w wyszukiwarkę „music generation” i znajduje 10 różnych opcji.
2. Poszukiwanie specyficznego narzędzia, np. „AI do kolorowania starych zdjęć”.

Cena: Darmowe

Nazwa: FutureTools | www.futuretools.io

Długi opis: Future Tools to starannie wyselekcjonowana i regularnie aktualizowana galeria najciekawszych narzędzi AI. Strona prezentuje wybrane, przetestowane i często zrecenzowane w formie wideo aplikacje, które wyróżniają się innowacyjnością lub użytecznością. To nie jest wyczerpująca lista wszystkiego, ale raczej kuratorski przegląd tego, co w świecie AI jest aktualnie najgorętsze i warte uwagi.

Świat AI jest przytłaczający, a codziennie pojawiają się dziesiątki nowych narzędzi. Dla zapracowanego animatora, FutureTools jest jak zaufany filtr i przewodnik po nowościach. Zamiast samodzielnie przekopywać się przez setki aplikacji, może on regularnie zaglądać na stronę, aby być na bieżąco z najważniejszymi trendami i odkrywać perełki, które mogą zrewolucjonizować jego pracę. To źródło ciągłej inspiracji i sposób na utrzymanie innowacyjności w swoich działaniach bez ryzyka informacyjnego przeciążenia.

Przykładowe zastosowanie:

1. Przeglądanie cotygodniowej listy nowości, aby być na bieżąco z najnowszymi trendami w technologii AI.
2. Znalezienie i porównanie 5 najlepszych narzędzi AI do edycji wideo.

Cena: Darmowe

Learn Prompting

Nazwa: LearnPrompting | www.learnprompting.org

Długi opis: Narzędzie uczy skutecznej komunikacji z modelami sztucznej inteligencji. To ustrukturyzowana ścieżka edukacyjna, która prowadzi użytkownika od absolutnych podstaw (czym jest prompt?) po zaawansowane techniki inżynierii promptów. Używanie AI bez znajomości podstaw promptingu jest jak posiadanie zaawansowanego aparatu fotograficznego i korzystanie wyłącznie z trybu automatycznego. LearnPrompting uczy animatora, jak przejść na „tryb manualny”, by w pełni kontrolować potencjał, jaki drzemie w tej technologii. Inwestycja czasu w ten kurs zwraca się wielokrotnie w postaci lepszych, bardziej kreatywnych i precyzyjnych wyników, niezależnie od tego, z jakiego narzędzia AI będziemy w przyszłości korzystać.

Przykładowe zastosowanie: 1. Przerobienie kursu od podstaw, aby zrozumieć, jak konstruować polecenia, które dają najlepsze rezultaty. 2. Nauczenie się zaawansowanych technik, np. jak „nauczyć” AI, by myślało w określony sposób (np. jak 10-letnie dziecko).

Cena: Darmowe

Nazwa: Midlibrary | www.midlibrary.io

Długi opis: Midlibrary to gigantyczna, wizualna encyklopedia stylów, artystów i technik, stworzona specjalnie dla użytkowników generatora obrazów Midjourney, ale przydatna dla każdego, kto pracuje z AI wizualną. To nie jest galeria gotowych obrazów, ale biblioteka „składników” do tworzenia promptów. Użytkownik może przeglądać setki stylów – od nurtów w malarstwie, przez konkretnych reżyserów filmowych, po techniki graficzne – i dla każdego z nich znaleźć precyzyjne słowa kluczowe, które pozwolą odtworzyć daną estetykę.

Jej największą wartością dla animatora jest rozbudowa artystycznego słownictwa i nieograniczone źródło inspiracji. Zamiast prosić o ogólny „rysunek w starym stylu”, można dzięki Midlibrary poprosić o grafikę w „stylu XIX-wiecznej ryciny botanicznej” lub „plakat w stylu polskiej szkoły plakatu”. To narzędzie, które łączy historię sztuki z najnowszą technologią, pozwalając na świadome i precyzyjne kształtowanie wizualnego języka swoich projektów.

Przykładowe zastosowanie: 1. Poszukiwanie inspiracji wizualnych do stworzenia grafiki w stylu „art deco” lub „malarstwa Hieronima Boscha”. 2. Kopiowanie gotowych fragmentów promptów, aby uzyskać pożądany efekt estetyczny w generowanych obrazach.

Cena: Darmowe

Nazwa: GPA (Gandalf) | www.gpa.43z.one

Długi opis: GPA (Gandalf) to gra edukacyjna, w której zadaniem użytkownika jest „zhakowanie” konwersacyjnej AI. Celem jest skłonienie bota o imieniu Gandalf, by zdradził tajne hasło, co z każdym kolejnym poziomem staje się coraz trudniejsze. Gra w praktyczny i niezwykle angażujący sposób uczy, na czym polegają ataki na modele językowe (tzw. „prompt injection”) i jakie są ich wrodzone słabości i ograniczenia. Dla animatora, który coraz częściej będzie wykorzystywał AI w swojej pracy (i uczył o niej innych), kluczowa jest świadomość nie tylko możliwości, ale i zagrożeń. Gandalf buduje krytyczną świadomość cyfrową, pokazując, jak łatwo można manipulować modelami AI i jak ważne jest, by nie ufać bezgranicznie generowanym przez nie treściom. To fantastyczne i darmowe narzędzie, które można wykorzystać nie tylko do własnej nauki, ale także jako element warsztatów o technologii i dezinformacji dla młodzieży i dorosłych.

Przykładowe zastosowanie:

1. Zrozumienie, jak działają ataki na modele AI, co buduje świadomość cyfrowego bezpieczeństwa.
2. Wykorzystanie gry jako ciekawostki podczas warsztatów o technologii dla młodzieży.

Cena: Darmowe

Podsumowanie:

Świat sztucznej inteligencji zmienia się dynamicznie, dlatego kluczowe jest nie tylko poznanie narzędzi, ale także wiedza, gdzie szukać inspiracji i rozwijać swoje kompetencje. Przedstawione tu zasoby to stale aktualizowane biblioteki, które pomagają odnaleźć idealne narzędzie do każdego zadania. Platformy edukacyjne uczą najważniejszej umiejętności w pracy z AI – sztuki tworzenia skutecznych poleceń, czyli promptów. Decyzja o tym, aby świadomie podejść do budowania kompetencji może przełożyć się na poprawę sytuacji zawodowej. To też okazja do ułatwienia swojej pracy.

Wnioski na przyszłość:

Wykorzystanie wszystkich narzędzi związanych ze sztuczną inteligencją to przyszłość, od której nie da się uciec. Z roku na rok stają się coraz tańsze i coraz bardziej dostępne. Niestety ryzyka związane z nimi również przybierają na sile. Świadomy animator Kultury powinien dzielić się tą wiedzą jednocześnie wykorzystując ją w swojej codziennej pracy. Kluczowym jest, aby w odpowiednich momentach zrezygnować z technologii na rzecz relacji. Narzędzia spróbują wykonać każde polecenie niezależnie od tego, czy pomysł jest trafiony.

Nauka obsługi narzędzi związanych z tworzeniem grafik oraz filmów i może być nieocenioną pomocą przy produkcji materiałów komunikacyjnych różnych inicjatyw. Wiele z przedstawionych tutaj narzędzi jest w stanie zastąpić lub znacząco przyspieszyć pracę. Nauczenie się ich obsługi to inwestycja w przyszłość i własne kompetencje. Przedstawione tutaj narzędzia nie są dobre albo złe. To ich użytkownicy podejmują decyzję o tym, aby wykorzystać je do promowania zdrowego trybu życia lub do oszustw i wyłudzeń.

Dla kolejnych pokoleń animatorów sztuczna inteligencja będzie tak naturalna jak dla nas internet i stałe połączenie. Na naszych oczach rodzi się nowy kompan, który wspólnie z nami będzie kształtował otaczający nas świat i tylko od nas zależy, czy wspólnie stworzymy przyszłość, w której będziemy chcieli razem żyć.

Arkadiusz KLEJ

Projektant rozwiązań ed-tech z pogranicza designu, biznesu i polityk publicznych. Ambasador implementacji metod foresightowych do strategii organizacji i systemów wsparcia kariery. Na co dzień projektuje narzędzia i gry edukacyjne, prowadzi szkolenia i warsztaty. Jako ekspert i warsztatowiec pracował dla podmiotów publicznych (Polski Fundusz Rozwoju, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego), uczelni prywatnych i publicznych (Uniwersytet SWPS, Uniwersytet Jagielloński) oraz dużych podmiotów sektora prywatnego (Bank ING). Członek zarządu, a później prezes Stowarzyszenia Stanisława Wyspiańskiego w latach 2020-2022. Na co dzień projektuje produkty edukacyjne, prowadzi szkolenia oraz warsztaty. Zajmuje się semiotyką, strategią, ewaluacją, dostępnością kultury, organizacją i ewaluacją festiwali teatralnych oraz biznesami z pogranicza medycyny i edukacji. Od wielu lat działa jako mentor i szkoleniowiec. Więcej informacji na stronie: arkadiuszklej.pl